

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlertek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Dauba G. L. és társánál és Herndl Brünben: Stern M.

Nyitlér péntesóra 10 kr.

MÁGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Meghívás.

Ö Császári és Apostoli Királyi Felsége a f. évi őszi katonai nagy hadgyakorlatok alkalmával a szomszéd Vasvármegyét legmagasabb megjelenésével szerencsétlenül fogja.

Ez örvendetes alkalmú szolgálván arra, hogy Zalavármegye közönsége az ősi főszo-káshoz híven hódolatát küldöttsége által kifejezze, ezen küldöttség megválasztása céljából f. évi augusztus hó 8 án délelőtti 10 órakor Zala Egerszegen rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés fog tartatni, melyre a törvényhatósági bizottság tagjai tisztelettel meghívotnak.

Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyát fogja még képezni az ügy sürgősségénél fogva a vármegyei árvaszékek, az összesített árvatárból kihelyezett kölcsönök után fizetendő kamatláb leszállítása és a jelzalogul szolgáló ingatlanok becseréltéke eddigi kulcsának megváltoztatása iránt tett előterjesztése.

Zala-Egerszeg, 1893. július hó 23-ikán.

Svastics Benó s. k.
főispán.

Ritkább konyhakerti növények.

— Háziasszonyaink számára írta: Mühle Vilmos, Temesvározt. —

Már meglehetősen sokféle faj újabb, finomabb konyhakerti növény és csemetegyűmölcs létezik, melyek a magból való termelés által nálunk teljesen honosítva vannak és éghajlatunkban kitünően fejlődnek, de sajnos még eddigelő igen kevés ismeretesek, habár aki ezen fajokat ismeri, igen is becsüli. Uraságoknál ugyan, a hol saját egyes ker-tészek alkalmaztatnak, sok ilyen újabb bevezetéseket lehet már találni. — Számos olyan faj is van, mely a konfekt minél finomabb izlésteljesebb alakítását kiválóan elősegíti. — Némely háziasszony gyakran gondtellen nem tudja mivel szolgáljon vendégeinek konfektul, hogy az ne valami közönséges legyen. Mint szakember, egy néhány igen érdekes és jó, újabb és régiebb, kevésbé ismeretes főzések és gyümölcsfajt sorolok elő a t. olvasónak azon megjegyzéssel, hogy mindannyi faj igen könnyen tenyészthető és ez kevésbe jön, mert minden kerttulajdonos maga termelheti. Magvakkal s árjegyzékkel szolgálók, ha t. olvasóink részéről e végből megbízást kapok.

1. Az Ananáz- vagy jeruzsálemi cseresnye. Egyelőttem már vagy 20 év óta ismeretes csemetegyűmölcsfaj, mely némelyektől tévesen mint ujdonság

és egész más színben ajánlatik mint hogy valóban van. — Én már sok éven át tenyésztek 2 fajt, ugyanis:

Physalis edulist és peruvianát, — mindkét, faj majdnem egyenlő, előbbi aranyárga, utóbbi narancsszínű, érett állapotban. — Egy harmadik faj: Physalis violacea új még ugyan, de csak lila színe miatt egy kis változást nyújt, különben izben nem mulja fel előbbieket.

A magvak márczius végén melegágyba vagy meleg helyre vettetnek és májusban ha hideg éjektől már nem kell tartani, a fiatal palánták kiültethetők 1 méternyi távolságra, egy ágyra 2 sort, gyakran locsolandók és a föld mindig ritkán tartandó. A gyümölcs június végén megjelenik, de csak augusztus közepétől érik; szeptember végéig főtön marad, de nem szabad előbb leszedni, mindaddig míg a gyümölcs, mely hüvelyben van, — megsárgult; a legjobb ha várnak, míg lehull és aztán a tő alatt hetenkint 2—3 szor felszedetnek, de azután is vagy 14 napig a helyes megérés végett árnyékos száraz helyre teendő, a hol jó illatot is nyernek. — Nyersen, vagy csukorral élvezik és egészen karácsonyig, frissen és szárazon eltartanak.

Czukrozottan igen izlések és kiválóbb asztlaknál már évek óta kedveltek. — Mint minden déli gyümölcsnél, az ize nem mind-

A „Muraköz” tánczaja

A muraközi nép lakodalmi szokásai.

Írta: Gönczi Ferencz.

V.

Ezzel sincs vége a hivatalos táncznak. Most a vendégekre kerül a sor. A násznagy megnevezi, hogy kinek kivel kell tánczolni, pl.: N. N. (férfi) és N. N. (nő) na delo! (dologra!) Egy és ugyanazon időben, a szoba térséjéhez képest, csak egy vagy két pár tánczol, s ha végeztek, mások által váltogatnak fel. A táncz befejeztével a férfiak néhány hatost kötelesek a zenészeknek fizetni, kiknek néhol, az előleges kialakulás szerint, ez s a tushuzásért beszédett összeg képezi fizetésüket.

Tust minden egyes vendégnek külön játszanak egy pár nótával. Ha a tizkrajezáros a körüljáró pohárba a kellő időben bele nem potyan, a begedők nyikorogni kezdenek, a bőgő recseg, a sip tulol s a czimbalom is megváltoztatja édes hangját; ez által figyelmeztetik az illetőt, hogy már elég volt a jóból. Mivel a tushuzás 2—3 óráig is eltart, nem mindenütt adrá a ház ura engedélyt.

Pecsonyeevés után Muraköz nagy részében egy majoránáról („bázojka”) szóló dalt énekelnek, s míg az ének tart, csókölési tevérsülést ünek. Előbb sorban, később tészes szo-

rinti módon s rendben csókogatják egymást. asszonyok és férfiak, vegyest.

Tésztafélékért a hegyvidéken zenezóval ünnel s azokat fejükön vagy kezükben magasra tartva hozzák a szobába s addig nem helyezik az asztalra, míg a násznagy ki nem alkudja. A kialakulás sok nehézségbe ütközik; hogy színtessék, a kalácshozók a megfőlemlítés fogásaihoz is hozzányulnak; visszatéréssel fenyegetik a belül levő násznagypartiakat:

Z Bogom oni,
Z Bogom mi!
Hodte detiüi
Z lepimi kinüi!
Idemo vu Pecüh,
Gde je ve kruh!

(„Isten önnökel, Isten velünk! Jertek legönyek a szép kincsekkel! Menjünk Pécsre, a hol több kenyér van!”)

De a násznagypartiak nem ijednek ám meg s visszavágják:

„Mi pak imamo snehu
Lustnu i veselu!”

(„Nekünk meg vig menyecskénk (menyasszonyunk) van.”)

Tovább is tart a feleselés s ha ez ügyben végeztek pénzbeli kialakulásra kerül a sor. Abban az az eredeti, hogy a vőfély a kalácsot fokonykint kevésbé tartja, a násznagy pedig folyton többet-többet ígér érte. Végre, midőn a vőfély már az utolsó krajczárig lement s többé nincs mit engednie, a násznagy pedig ezer forint körül jár ígéréstével, az óriási különbséget egy

pohár borral egyenlítik ki s meg van az alku kötve.

Ezután az első-násznagy a másó!-násznagyhoz fordulva megkérdezi, hogy hová tartozik a kincs, mire ez visszalelel, hogy a „Mózes táblájára, az apostolok közti felosztásra (Mózes táblája alatt az asztal, apostolok alatt pedig a vendégek értetnek).” „Mire van szükség e kincsek 2?” „Térségre!” felel a vőfély. Ez az utolsó fogás. A pecsenye s téasztafélék egész éjén át az asztalon maradnak. Kóstolatokat, evőket időnkint egész éjjel találunk, ivókat pedig szüntelen.

Most következik csak az igazi mulatság, az általános táncz, közben apró, nevetető játékok, tréfálkozások, sikamlós ételek, gunyos czélzások, apróbb berzenkedések stb., melyekben a zenészek is részt vesznek, sőt gyakran irányadók. Mindezek, természetesen, élénk ellentétben vannak a fentebbi vallásos szertartásokkal, de megütöztetés azért egyáltalában nem szoktak kelteni.

Vacsora után a szakácsnő kásapénzt („gřivica”) szed. Több helyen élő kakással is megtisztelik. A kakas nyakába szalonát, sőt és paprikát kötnek s azon megjegyzéssel adják át, hogy ha esetleg nem volna elég kövér, sós vagy paprikás — ime, hoztak szerezket, amikkel a hiány pótolható leend. Alsó-Muraköz némely helyein kásapénzszedés alatt s „Slaviček se ženi, z Bukovica grada” („Fülemite házasodik Bükkes várából”) című humoros dalt éneklük.

Vacsora utáni időszakban néhol a larczosok is megjelennek. A hol e szokás épségben van még, ott az árczosok, mielőt belépőnek, maguk közül egyet lellelül küldenek a lakodalmasokhoz. Abban a levélben elmondják, hogy messze földről való utazók, hazajuk ott van, hol a nap felkel stb., . . . kéri a ház urát vagy a

járt tetszik, de ha egy párszor élveztetél, magától megjön, csemegévé válik és bárkinek ajánlható ültetésre, annál is inkább, mivel a mag lehet olcsó. (1 adag 40 filléért elegendő egy középszerű háztartásnak). — Csak még azt kívánom megjegyezni, miszerint a növény nem kemény és kitartó, mint gyakran állítják, hanem egyéves és a paradicsom közé sorolható, nem nő magasra és támaszt nem kíván, de azért már a legkisebb hidegnél megfagy.

2. A kaper (C. Paris spinosa). Ugyan nem új és mindenütt minden háziasszony ismeri, de csakis a fűszerkereskedésekben kapható növény.

Az olasz kaper nálunk is könnyen tenyészthető és ez azon előnyt nyújtja, hogy mindig frissen és sokkal tisztább, élvezhetőbb állapotban nyerjük mint amaz, mely a délről jön sok kézen át és amellet mennyi por van benne. — Ültetésre ajánlom az újabb fajt, a turkesztáni kapt, mely úgy kitűnő kereskedelmi, mint dísznövény is, telünket szabadban kibírja és minden kissé nehéz földben kitűnően fejlődik, kivált napos — Akárhol áll is, kitartó gyökértövéből évente csak erőteljes hajtást bocsát ki, melynek hegyei nyáron szép nagy virággal vannak telve. A bimbók, melyek közvetlen a virágzás előtt letörnek, szolgáltatók az annyira kedvelt kapt. — Ezen új turkesztáni faj felülmúlja az olaszt minden tekintetben úgy termékenység és kitartóság, mint jó zamata által, minélfogva minden háziasszonynak legjobban ajánlható.

3. A spárga katáng. Spanyolország északi részéből származó, de valamikor a bevándorolt kataloniaiaktól. Kalabriába behozott és ott igen becsült tápnövény, a legújabb időben Európa belsejébe lett behozva, jövőben egy konyhakertben sem fog hiányozni. A növény sűrű levélrózsáskákat képez, melynek levelei főzve és azután kihülve, kitűnő egészséges salátát adnak. —

A növény löbbéves; e levélrózsáskák közepéből tavaszkor számos sűrű, alacsony száraz hajtának ki, melyek egymásután levéve, mindig ujakkal pótoltnak. Ezen szárazak úgy mint vannak, gyümölcsként jönnek az asztalra és sóval élvezve, kellemes ételt szolgáltatnak, mely gyógyászati szempontból nagy értékkel bír gyomor bajoknál gyógyszerként, valamint az egészséges emésztés fenntartásánál kitűnő szolgálatokat tesz. — Ezen száraz sehoggy sem, vagy csak kevésbé keserűek és most már kerteinkben is minél nagyobb mérvben bevezetletnek.

4. A pozdor. (Téli spárga — Scorzonera) Egy régi, azonfelül honi konyhakerti növény, mely csodálatosan még oly kevésbé termeltek nálunk, de a ki ismeri, minden évben tenyészti! — Uraságok ezt előszeretettel élvezik télen, ha spárga nem kapható, spárga gyanánt — Ugyan egy főzelékfélenek sem kell olyan kevés ápolás, mint ennek; egyszerűen úgy mint petrezselyem, pázternák stb. korai tavasszal, leginkább 5 sorban 1 ágyon vetetik, nyáron át pedig néhányszor kapáztatik, hogy a gaz pusztuljon, a föld ritkuljon és a gyökér jobban fejlődék. — Ősszel a gyökér a zöldséggel együtt kiásatják, de óvatosan, hogy a gyökér ne törjék, mivel ilyenl nedvt vesztli és akkor nyúlós lesz, ez pedig minél omlásabb legyen: miért is a gyökér azután mindjárt a pinczében vagy gödrökben nedves homok alá bevetendő.

Mindenkori szükségletre a gyökér frissen a homokból kivételik és a külső fekete héjja lekaptatják, de azonnal friss vízbe teendő, hogy tisztán maradjon; — ha szárazon az asztalon hagyatják, a gyökér színe barnává válik és így akkor kevésbé szép, — azután jó ujnyi hosszú darabokba szelvelve, vajjal és tejjelleg úgy mint friss spárga elkészítve nagyszerűen ízlik és ilyenl télen is könnyen lehet spárgát élvezni. — A pozdorból egyszersmind főzeléket és salátát is

lehet készíteni, miről kiválóbb szakácskönyvek utasítást adnak. — Én részemről ezen olcsó, csemegeszerű főzelékféle általános termelésre ajánlom.

(Vége köv.)

Uj találmányok és műszaki közlemények.

Közlő: Bergl Sándor, mérnök. (Budapest, VII., Erzsébet-körút 38.

Ruha kerékpározó nők számára. Amely egészséges és áldásos volna némely nőre a kerékpározás által hasznos és egyuttal kellemes mozgást tenni, mégis irtóznak attól a sokféle tökéletlenség miatt, különösen pedig a nem esthetikus kinézetétől, melyet a nők jelenlegi ruházata idéz elő. Nem egyedül a nem szép, hogy a kerékpározás alkalmával a nők alsó lábszára a ruha alól kilátszik, tartja vissza a nőket e nemes sporttól, hanem azon kőüllmény is, hogy ez alkalommal a fölkapart por belepí az alsó testet. Eme hátrányok igen előnyös elmellőzésére Meisner Szidónia kisasszony Dresdában egy új kabátot talált fel, amelylyel tisztességes és tetszős külső mell t a fenti hátrányok elmellőztetnek. E kabát nadrágszerű részben végződik, amely alul gummizsinórral van ellátva. Ha a kabát a kerékpározó nő testét fedi, akkor a ruha felső része a nadrágszerű részt elfedi és ha a térdig felcsuszlik, ott a gummizsinór megtartja és azt úgy eltakarja, hogy a néző azt hiszi, miszerint a kerékpározó nő közönsége: szabásu kabátot visel.

Olajfestmények tisztítása. Poros olajfestményeket a legbiztosabban megtisztíthatjuk, ha aztszappangyökérfőzetbe mártott igen puha szivacs-csal lemoszuk. Mivel régi képek vastagon vannak firnásszal bevonva, azé t elegendő a régi fényt néhány csepp mákolajjal visszaadni, amit a kéz ujjai egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétmázolunk.

Gummikitt 18 súlyrész kaucsuk, 10 súlyrész guttaperga és 6 súlyrész vizahőlyag 66 súlyrész szénkéngben feloldatik. A törési felület piszoktól ée portól alaposan letisztítatik és az oldat rétegesen rá lesz kenve.

Külföldiek.

— **Festetics Jenő** gróf ur m. hó 31 én a Déli Vasut reggeli vonatán zala-ujvári kastélyába megérkezett.

— **Athelyezés** Bahunek Béla csáktornyai pénzügyőri biztost a pénzügyminiszter ur a nagykanizsai pénzügyőri biztossághoz helyezte át. Ugy halljuk, hogy a csáktornyai pénzügyőri biztosság meg fog szünni és az egész Muraköz a kanizsaihoz csatoltatni.

— **Éskövők** Pollák Samu csáktornyai könyvelő e hó 8-án vezeti oltárhoz Freyer Jakab dobronaki kereső kedves leányát Eteleka k. a. — Meider Móricz csáktornyai mészáros e hó 10 én vezeti oltárhoz Lentiben Deutsch Lipót kedves leányát Katicza k. a. Sok boldogságot a fiatal pároknak!

— **Véglegesítés** Danicz Sándor stridói áll. népiskolai tanítót a vallás és közoktatásügyi miniszter állásában végleg megerősítette.

— **Kinevezés** Karl Rezsőt volt csáktornyai urad. irnokot, legutóbb a magyaróvári gazdasági akadémiánál alkalmazott ősztondi-jas gazdasági segédet, az ezen akadémia növénytermelési tanszéke mellé rendszeresített tanársegédi állásra a földmivéleli miniszter kinevezte.

lakodalom násznagyái, hogy ereszsze be őket egy par tánczra. A vőfély behajlja őket. Egy kistré falódás, táncz s trakta után eltávoznak.

A kontyfeltevés csak itt-ott jár ünnepeilyel. A hegyvidék Stájerországokhoz közelebb eső részein ha az óra éjeli tizenkettőt ver a menyasszonyt a hátszobába szöktetik s ott suttymban teszik fel kontyát. Ezzel aztán bevégezték az első nap ószesz szertartásait. A vendégek rendszeren hajnalig mulatoznak.

A lakodalom jelenleg a legűbb helyen két, a vagyonosoknál három napig tart. Régen te négy-öt napig is elhuzódott.

A második napi szertartások — némely kihagyásokkal — az első napiéhoz hasonlólag folynak le, kevesebb zajjal s nem oly élénkséggel. A vendégek száma is sokkal csekélyebb. Többnyire csak a meghittebb s tekintélyesebb családokat hívják meg újra. Mert az általános meghívást külön meghívásnak is kell követnie, e nélkül, különösen Muraköz délnyugati sarkában fekvő falvakban, egy vendégnek sincs joga a lakodalomra megjelenni. Egyes helyeken a násznagyokért zenezőval mennek s nagy zajjal kísérik a lakodalmas háza.

Az is szokásban van néhol, hogy a lakodalmas szobát a menyasszonnyal szertartatik ki. Ki is seperné ő gyorsan, ha a zenezők nem berzenkednének vele s lábatlankodnának seprűje előtt; a mit tisztára sepert, az eklezendő zenezéske talavél s forgácscsal szemetelik be. Így kárba vész minden erőlködése. Végre is alkura kell fanyrodnia; 10—20 kr. fejében aztán a zenezés urak seprük tisztára az illető helyet.

Legűbb helyen a menyasszonyosok is második napon van. A menyasszony az ajtónál várja az érkező vendégeket, vagy az érkezés utáni együttélő alkalmát használja fel, hogy sorban csökölje őket. Mura-Szerdahely vidékén még az uton járó-kező népnek is kijut a menyasszonyosokból. A kit t. i. a menyasszony bárhol is megcsiphet, van tetszésére vagy nincs az illetőnek — megcsökölja s a csökért járó díjat is rögtön behajlja.

A második napi lakodalom egész napra terjedő idejét sok helyen telelmenyes s neveltető utcazi menetekkel rövidítik. Szannal, szekérral csónakáznak, a mágiát zenezőval vizik a násznagyhoz stb.

A harmadik nap egész esendben folyik le. A vendégeket csak az „előjárók“ s legközelebbi rokonok képezik.

A menyasszony ládát, eselleg a vőlegény holmiját is, Alsó-Muraközben zenezőval szállítják a leendő közös lakáshoz. Kiváltásuk a násznagyot terhel.

Itt-ott a kárnézés is szokásos. Páratlan (5—7) számban állítanak be a lakodalomban résztvevők tekintélyesebbjei az új pár lakásába s megvizsgálják őket, vajon nem esett-e valami bajuk: nem sánták-e vagy vakok. A kárnézés belezettét lakoma várja.

Egy ily lakodalom terhének legalább is három negyedrészét a meghívott vendégek viselik. Minden meghívott háztól egy—két darab majorság, tej, turó vaj stb. jár. Nehol a zenezés díjazása is a vendégek kényszeradakozásához van kötve. Pénz jár a kitozárért, túsért, menyasszonycsökért stb. Az egész lakodalom, kivált nyugoti Muraközben, csak fizetés és fizetés.

A lakodalomra készített ételmenük maradekát az illető család egy hélig sem bírja elkölteni, a begyűlt pénz pedig jó ideig fedezi az új pár apóbb szükségletét.

A muraközi lakodalmi szokások egyes részletei majdnem minden negyedik ötidik faluban más-más alakban s módosulással fordulnak elő; általában azonban ugy a belső lényeg, mint külső kép s jelleg tekintetében két vidékre: keleti (Alsó-Muraköz) s nyugotira oszlik. Ez utóbbihoz tartozik a hegyvidék is.

A nyugot-muraközi lakodalmi szokások jelentékeny része stájeri és zalai vendektől való eredetre vallnak, az alsó muraközi egy része pedig a drávánál síkságon lakó horvátok szokásaival azonos.

(Vége.)

Tömkeleg kebelem.

Tömkeleg kebelem,
Tömkeleg;
Ebből, ki bement, ki
Nem mehet.

Képed van, hölgy, ide
Zárva be;
Nem mehet ki onnan
Soha se.

Nem mehet ki; nála
Bár maga
Legyen Ariadne
Fonala.

Várossy Mihály.

Szegény vagyok.

Szegény vagyok, a tél
Fájánál koldusabb;
De lehetek a szép
Tavasznál is dúsabb.

Nincsen semmim, még e
Szív sem enyém mostan:
Szivem is, lelkem is
Szeretőmnél, ott van.

Szegény vagyok... De, hölgy,
„Szeretlek!“ csak ezt mond:
Enyém lesz ugy minden
Üdvével a mennybolt.

Várossy Mihály.

Magyar okiratok a varazsdi
archivumban.

Egy varazsdi barátunk szivességéből több eredeti magyar kézirat jutott kezünk ügyébe, melyek a varazsdi megyei irattárban találhattak. Közülök az egyik Nagy-Kanizsán kelt 1609 évben s Ibrahim pasa pecsétjével van ellátva Az okmány szövege következő:

My Ibrahim pasa In (Isten) kegyelmegeből az hatalmas gőzhetetlen Teöreök chazarnak Canisa és Zigetwaranak heltartóya az Dunán es Záván innón lewő veghazaynak fő gondviselő Beglerbege (... olvashatlan 2 szó)... minden hozank illendő tisztesseges dologban szomszédaságos baratsagom t ayánlom knek (kegyelmednek) mint ismeretlen szomzed barátunknak: Ertetek és hallottuk hogy kmed (kegyelmed) akarna idebe öny (jönni) valam y kereskedő marhával, de minek előtő beöns kmed, kívánta kmed az my hit lewölünket ki melet kmed bátron es bizvast iarhatna. Azert kmed bizvast elöhet harmad avagy negied magával my fogadjuk az my hitünkre es tisztessegtünkre hogy knek semmy büntase nem lezen sem az kmed marhájának azonkyvöl kmed it dolgát latvan ismegh szept tisztesseges es bekeseget vizha boczotiak kmedet es az kmed mellett lewaket is melynek nagjio bizonyagara attók az my pöczetes lewölünket. Kelt Canisan A. 1609. (Pecsét, mely még teljesen jó). Adassek az Vitezlo Vincencz Pergnek Varasdon lakozonak. Nekünk szomzed ismeretlen barátunknak.

Szerk. üzenetek.

Göcsei F. „Egy vádszóra ne törj pálcát ember felett: Mit mond a másik fél, azt is füledbe vedd!“ Ennek okából a megszűnt lapról nem hozhatjuk a beküldött necrológot. — Budapest. B. További közleményeit várjuk. — Mura-Egyház. A pénz megjött. A kimutatást jövő számaunkban. — Mura-Csány. H. szivesen fogadom munkáit. Küldje őket.

— Ziegler Kálmán, kir. közjegyző e hó 4-én amerikai utjából Csáktornyára megérkezvén, irodája vezetését átvette

— Villanytelepünk tulajdonosával a Déli Vasut igazgatósága is megkötötte 30 évre a szerződést. A váltóknak vilanynyal való kivilágítása egyelőre elhalasztatott csupán a hejiségek lesznek kivilágítva vilanynyal. A gőzmalom és a fürdő e hó 15-ikéig elkészül. A tulajdonos lakosztályába a vilanynyal való fűtés be lesz hozva. Ajánljuk ugy a gőzmalom, valamint a fürdő megtekintését, mind a kettő a legmodernebb gépekkel, zuhanyokkal, viztartályokkal s a t. lesz berendezve.

Zenészeink külföld: utjáról a következő értesítést vettük: Willach, 1893. jul. 28. Első felléptük a gleichenbergi fürdőn volt, a hol játékkukkal elragadták a közönséget. A vendégek között voltak lenyel főnemesek, akiknek különösen tetszetek a bus magyar nóták, többek közt eljátszották a „Lengyel himnuszt“ és „Busul a lengyel“ kezdetű nótát, amire a lengyel társaság idősebb tagjai könnybe lábadt szemekkel felmentek zenészeinkhez az emelvényre, s a zenekar minden egyes tagjával hála és elismerés fejében kezelt fogtak. — Második felléptük a gráci Stadt parkban volt. Itt magyar nótáinkat csak ugyan szünni nem akaró taps között ismét tették, különösen oly német ajku grófok és bárók, a kik daczára hogy egy szót sem tudnak magyarul, mégis magyar nótákat huztak és azok mellett lelkesültek. Gráci ből átrándultak Döbelbadba. Ezen a fürdőn több a magyar, mint más nemzetiségű; többnyire pestmegyeiek. Ismét felélt utaztukban érintették a frohneiteni fürdőt, Bruckot, Leobent, Judenburgot, Klagenfurtot, a pörtsachi fürdőt. Ezen két utóbbi helyen játszottak a hajón kirándultaknak a Vörli tavon. — A m. hó végén Villachban voltak, ahol jul. 27-én éjjel csakugyan mulattak a magyar huszárok „Stadtriestben“ éjfél után 3 óráig, a mi itt a németeknél nagy ritkaság. Ez a huszárezred ön hozzánk Csáktornyára vagy 8 napra. — 29-én Villachból Welden, Pörtsach, Klagenfurtnak, visszafelé pedig Grácznak szándékoznak menni. Ezen uton jobbn kilátásai vannak, mint Laibachnak és Cillinek. Welden és pörtsachi fürdőre meg vannak hiva, ez utóbbin nagyon sok a magyar. Itt találkoztak a többek között Ráth Károlylyal, a főváros polgármesterével és családjával. Itt a fiatalok csakhamar tánczra perdült, különösen az ifju Ráth a magyar csárdást oly szilaján járta, hogy a német közönség elbámult rajta, még az öreg Ráth is kendőjét magasan lobogtatta.

— Villanyvilágításunknak más városokéval való összehasonlítása czéljából alább közöljük néhány nagyobb város berendezett telepének kivonatos jegyzékét amelyből meggyőződhetünk arról, hogy kis városunk elég jól ki lesz világitva. Róma 200 iv és 18000 izzó lámpa. Treviso 10 iv és 1000 izzó lámpa. Odessa 2000 izzó lámpa. Barchem 600 izzó lámpa. Temesvár 2000 izzó lámpa. Innsbruck 3000 izzó lámpa. Marienbad 36 iv és 2000 izzó lámpa. Amsterdam 2000 izzó lámpa. Turin 2000 izzó lámpa. Azano-Maggiore 1700 izzó lámpa. Bécs 50000 izzó lámpa. Velence 2000 izzó lámpa. Casa Branca 600 izzó lámpa. Zarskoje Selo 1000 izzó lámpa. Karlsbad 80 iv és 4000 izzó lámpa. Monaco 1000 izzó lámpa. Moszkva 14 iv és 400 izzó lámpa. Burgos 200 izzó lámpa. Curytuba 500 izzó lámpa. Fiume 2000 izzó lámpa. Ez ideig több mint száz vilanyvilágító-telep van berendezve.

— Megyei hírek A közegészségügyi viszonyok júniusban az egész

megye területén kedvezők voltak. Az időjárás széles határok közt váltakozott; a havi középhőmérsék +18°50 C. volt A felhők közt leginkább az enésztőszervi bántalmak s a váltóláz, a gyermekek közt pedig a difteritisz és hökhurut járványos esetei fordultak elő. Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 9, öngyilkosságnak 4 egyén esett áldozatul. Külső hullaszemle 11 volt. — A megyei közegészségügyi és körjegyzői egyesülete idei közgyűlését aug. 19-én fogja Keszthelyen megtartani. — A „Zala Egyszerű és Vidéke“ cz. lap „Zuhany“ éleztap mellékletével együtt pártolás hiányában megszűnt. — A Tátika erdőségének egyik völgyoszoróságban julius végén egy kiránduló társaság elég nagy téli hótömegre bukkant. — Dobronyi Cséh László, a sümegi társadalom egyik oszlopos tagja, iskolaszéki elnök s az ottani híres kaszinó egyik alapítója 76 éves korában elhunyt. Vagyonát az Ukkon alapítandó plébánias Sümegen létesítendő menedékházra hagyta. — A kövágó-erősi önk. tűzoltó-egyesület tisztújító közgyűlésén elnök lett Czuppon Sándor, alelnök Mezriczky Gusztáv, főparancsnok Papp Lajos, alparancsnok Móroc Páter s titkár Szollár István. — A Balatoni Kultur Egyesület b-füredi választmánya megalakult. Elnöke Kovács Abel, alelnöke Segesdy Ferencz, titkára Náray Sándor és pénztárnoka Sváb Lajos. — Császár József, szombathelymegyei áldozó pap julius végén Zala Szent Györgyön mutatta be első zsenegéjét. A manéduktor tisztelet dr. István Vilmos, kanonok teljesítette, az ünnepi szonoklatot pedig Skrobanek Florin bucsuszent-lászlói zárda főnök tartotta.

— A Levante (Görögország, Konstantinápoly, a kisázsiai partok, a görög szigetenger, Egyptom stb.), továbbá Palesztina és Szicília beutazására a magyar kir. államasutak városi menetjegyjrodája szeptember 3-án nagy keleti kirándulást rendez. Az utirány Budapest, Fiume, Zára, Ráguza, (fél nap) Kattaró, Karinhusi csatorna, Athén (egy nap) Konstantinápoly (öt nap) Smyrna (egy nap) Rhodusz (három óra) Jeruzsálem (három és fél nap) Port Said (két óra) szuezi csatorna, Alexandria (egy nap) Cairo (négy nap) Szairkuza (fél nap) Katánia (fél nap) Korfu (egy nap) Zára (hat óra) Fiume, Budapest. Az egész utazás körülbelül másfél hónapot vesz igénybe. Az Irio, az osztrák Lloyd egyik legjobb hajója a társaság rendelkezésére áll. Naponkint alkalmi lap jelenik meg hangversenyek, felolvasások és tűzijátékok fogják szórakoztatni a közönséget. Az árak igen mérsékelték. Az egész ut. beleszámitva a vasut és hajóját nemkülönben a teljes ellátást a hajón, az egyes városokban Fiumától Fiuméig I. osztályu utasoknak 600 forint, II. osztályu utasoknak 450 forint. A Budapestől Fiuméba szülő menetúti jegy érvényessége 60 napra terjed. Jelentkezések ezen kirándulásra bezárólag szept. 1-én augusztus hó 1-ig fogadtattak el. Részletes program ugyanott díjmentesen kapható.

— A Popp-féle Anatherin szájviz több mint 40 év óta rendeltek a legkitűnőbb orvosok által, köztük a bo'ogott Oppolzer tanár által is. Drasche tanár is újabb nagy eredménnyel alkalmazta a bécsi egyetem korházában, ugyintén Schnitzler tanár is a száj, nyak, foghús és szájpádis betegségéinél. Ez azért sokak számára a dr. Popp-féle Anatherin szájviz, mely kapható Csáktornyán a gyógyszerárban, éppen olyan biztos gyógyszer, mint nélkülözhetetlen óvószerré lett és lesz mindenkinek, ki azt száj, torok és foghús betegségében használja. Egydelűleg figyelmeztünk e szájviz szédelő és gyakran káros meghamisítására, melyek gyakran a kezelő orvost is megcsalják. Minden eredeti palack nyakán ott van a védjegy, mely az eredetiségről tanuskodik. E gyógyszer rendkívüli tekintélynek és elterjedésnek örvend az osztrák határokon kívül és egész Európában sőt Amerikában és Ausztráliában is vannak csodáló- Figyelmeztetjük továbbá dr. Popp J. G. es. és k. udvari fogorvosnak Anatherin fogpasztára és növényfogporára, mely igen alkalmas és híres fogtisztító szer.

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiče se zadržavanja u vinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischer Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Nekaj iz gospodarstva.

II.

Betegi rogata marhe.

„Drugi pogibeljen beteg je „bedrenica.“ I od nje parne marhe, žalibože većkrat uz svaku pomoć. Bedrenica pojavlja se navadno za velike vrućine, ako se marha po najvećoj vrućini muči vožnjom ili hodom, ako trpi žedju, ako se nekuplje vu hladnoj vodi, ili ako se pase i napaja po tibrak i močvarab, najrašji pak, kada i za vlažne zime i deždjevnoga protuljetja nastane odmah huda vrućina i velika suša. Pri najhujšoj bedrenici nebudes opaziti pri blažetu nikakvih znamenjah betega; mo se susi mrtvo, kak da bi ga božji žlag vudril. Gustokrat traje beteg jeden do tri dana pak i više. To je navadno dobro znamenje, ako se beteg po duže zavleče. Na zbetežanom blažetu javi se jaka groznica s drhtavicom, zbetežano marše jako žedja, hrana mu nediši, preživa po malo, ili nikaj, pogled postaje turbolen, dlaka mu se naježi, kad kad pojave se na raznih delovih tela nabubrine. Od hude bedrenice zbetežanom maršetu moći je pustiti krv, ako je dobro odhranjeno. Od betega si budeš marše občuval, ako je vu obće prama njegovomu zdravju gojiš, hraniš i njeguješ. Čistoća vu staji, na dvoriću, dobra hrana, čista triška

voda, čistoća maršeta, to je najbolše i najpotrebneše. Zapameti si i to, da ov beteg prehadja na vse domaće (ližne) živine, pak i na čovjeka, ako si gole ruke krvjum ili drugim čestmi takove živine zmaže. Da se beteg prepréci, preporuča se mešati vu napoj sumporne kiseline, octa ili osoljene vode. Vu najnovije pako vrème upotrebljuje se kakti najbolše sredstvo karbolna kiselina čišćena, koja je dražeća ali jakša i bolša, ili pak sirova, koja je puno faleša pak i menje pomaže, s toga je i treba više. Ove se kiseline meša vu vodu tuliko, da ima po kiselini duhu, žnjom se marha kak već navadno tri put na den napaja. Takvom vodom nek se marha takaj po jeden put na dan poliju i do suhoga obrišeju. Kada se već zbetežano marše vraći, to je potrebno napoj tak prirediti, da dojde na sto delov vode jeden del karbolne kiseline, za poljevanje pako, koje treba po dva put na den veniti, naj dojde vu vodu 5 delov sirove karbolne kiseline. Vu ostalom pak nek se s mesta rāzstavi zdava ob betežne živine, a gdo ovu dvori, nesme k zdravoj niti dohadjati, niti se družiti s onimi, koji dvoe zdavu marhu. Sluga, koji dvori betežno živinče, nek pazi, da si nezamaže svoju kožu niti krvjum, niti slinom, niti s calinom, niti balemom betežnoga živinčeta. A gdo ima, bilo na obrazu bilo na rukah ranu, ili makar samo piščaj, nesme pod nikakov

način dvoriti takvo marhu. Zato je otro prepovđano posizati golom rukom vu gubicu ili vu zadnjicu takvoga živinčeta, ar je slina i krv od njega za čovjeka gift. Ako živinče parne (verkne), nesme mu se slačiti koža, nego ga treba odmah čim glibokše zakopati. Pojate (štale) pako, vu kojih je bila takova marha, nek se korenito očiste i zluftaju, a stopram za nekoliko tjednov nek se vu nju opet namesiti marha. Proti bedsenici preporučuju nekoji živinari (kuršmiti) vraćstvo, koje se zove: radix Hellebori nigri, — horvatski: sprž, nemški: Niesswurzel. Od ovoga vzeme se 3, 4 ili 5 komadi a (falatčecov), tri decimetra dugih jakom nitju svezanih, ter vu jakom octu nekoliko put močenih. Niti nek su 9 decimetrov duge. Pod vratom na podvratniku vreže se maršetu tenkim i ostrim nožem zarez, 5 decimetrov glibok. Vu ov zarez vtekle se svezana sprž a otvor zapre se gombovačom, da sprž neizpadne. Za par vut počme vrat oticati ter oteče jako. Za 24 vure potegne se vun sprž s pomoćjum konca, koji vun visi, rana izpere se octom, a zatim se lenskom kodeljom zapuni, da rana ostane odprta i da se gnojenje postigne. Čišćenje octom i kodeljom mora se opetovati vsaki dan, dok rana zacéli, kaj biva za 12 do 14 dni. —

Plućna pošast.

Plućna pošast je takaj kužni beteg. Glavna su joj znamenja kašelj (breh) i

Z A B A V A.

I.

Spameten putnik.

Poznato je, kak mnogi mladi ljudi po varoših, gde živu, puno krat vu penznu nepriliku dospeju, te se onda u ruke kajkakovih starih užurašev i lihvarov predadu, samo da koj forint od njih posuditi mogu, pak makar i forint na forint interes. Koliko krat se dogodi, da bu u nedelju u oštariju u velikoj sali bal, na kojeg bu došla i gospodična Trezika ili gospodična Aranka, koju dijak jurista Péterfy obožava, ali baš sad je došlo to proklete vrijeme, da naš Péterfy neima niti groša u žepu, kamoli petnajst forintih, koji su za takov bal najmanje potrebni. Kaj je anda čineći? Aranka je onde! — I on mora biti. Hajde k staromu lihvaru Jajtelesu, jer samo onde se mogu novci dobiti. Jajteles pogleda od pet do glave juristu Péterfy-a, on dobro pozna cielu njegovu familiju i zna, da je dobro stojeća. „Morem njim dvadeset i pet forinti posuditi“ — veli lihvar — „ako mi potpišu mienicu na petdeset forinti i to do 1-a drugoga mieseca.“

Tko je sretniji nego jurista Péterfy,

koj bu u Nedelju sa liepom Arankom ili Trezikom na balu se cielu noć mogel zabavljati. On potpiše mienicu na petdeset forinti, dobi od lihvara dvadeset i pet, a kad miesec izteče, već bu stari gospon Péterfy mienicu izplati.

Koj pak mladi nebi imal domaj dobro stojeće stare, on nedobi niti pri Jajtelesu, niti gde drugde nikaj na mienicu, jer bi u takovem slučaju bila toliko vriedna, da bi si človek z njum mogel slobodno cigaru zapušiti. U takovih opet slučajih samo zalag gilita. — Mlad č donese svoju zlatnu vuru — a kaj bu z njum — em je u svakem turnu vuru. — Založi ju pri lihvaru, dobi na nju petnajst forinti, a za miesec dni ima donesti dvadeset forinti, ako hoće uru izkupiti. —

Takov jedan mladi, koj je već više krat dospel u šake staroga lihvara Jajtelesa, je putuval za da malo sviet razgleda i jer su pri takovih mladich rado žepi onak samo po srednje napunjeni, ali zato noge jake, stoga kad je u Čakovec iz željeznice dole izišel, odlučil je od onud miesto na kolih, piešice Medjimurje propotovati. Vzeme anda svoju torbu, gde je imal rubje ze preobleći se i još jedan opravu, hiti prek ruke žmekhki kepenjek, koj bi ga imal čuvati pred dežljom, da nenamokne, pak hajd u oštariju gosp. Hackla-pri željeznici, da se prije puta još male okriepi.

Došavši u sobu, vidi pri jednom stolu nekakovog sriednje dobe s klukastim nosom židova sedeti, i jer je isti, kak sem rekel imal klukastoga nosa, zmisli se je naš mlad č, koj je pečulski dijak bil, na onoga Jajtelesa, k kojemu su svi pečulski dijaki u nevolji hodili i kaj je takaj imal klukastoga nosa — samo malo vekšega. —

Sedne se k njemu, tese znijm zapasti u razgovor. Tečajem spomenka veli dijak, da se je željeznicom do sim dopeljal, ali od ovd bu po Medjimurju pešice hodil; i sad najprije ide pohoditi gospodina plebanuša u Siboticu, zatim onoga u Podturnu, onda gospodina Pezeka u sv. Gjurju i t. d.

„Ah to se je baš dobro trefilo!“ — veli ždov. — „I ja idem baš sad u Siboticu, barem pojedmo skupa, bude nam krajši put.“ —

Dozovu anda kelnera za da plate i oditi mogu. Kelner dojde, židov plati odmah, a dijak iše po žepih, sad u jednom, sad u drugem, ali u nijednem nemre nikaj najti. — Kaj bu sad? — „Čuju prosim,“ — veli proti židovu — nek budu tak dobri, pak mi nek do Siboticke posude dva forinta, — i onak pojedmo skupa, ja tam od gospodina plebanuša a makar i gospodina kapelana, doibm ta dva forinta, pak im je onda vrnem, a izvun toga i za njihovu sigurnost njim ovde predajem u zalog moju torbu sa rubjem

teško dihanje. Marše prestane jesti ter omršavi hitro. Odmah u prvom početku ima se odlučiti betežno od zdravoga blaga, a u pomoć ima se tako prizvati razumen kuršmit, koji bude potrebna odredil. —

Lijavica.

Lijavica pojavlja se navadno s proljetja, kad se prejde naglo i na jen put iz suhe na zelenu krmu. I mrazom poparjena krma zrokuje lijavicu, a nastaje ona i od prehlade. Pri teličih pojavlja se lijavica od premasnoga mljeka. Najbolje vraćvo lijavici je suha krma i topla pojata. Nekoji natiraju takvo marše slamom po truhulu. Kod driskavice teličom davaj vsake tri vure betežnoj glavi ovo vraćvo: 2 grama drobne rabarbare, 3 grama sirove magnezije i 20 decigramov suhlih zelenih makovih glavica. (Naravski da kaj domaj ne maš, moreš u apoteki kupiti.)

(D. ugi put dalje.)

KAJ JE NOVOGA ?

Suha krma.

Magjarske novine pozdravljaju simpatično prepoved izvoza suhe krme. Samo je „P. Napló“ proti toj zabrani, ar je po njegovu mnenju na hasen Austriji, a na kvar Magjarske. Prijatelji jedinstvenoga evrinskoga saveza da tim dolaze u nepriliku, ar budu njegovi neprijatelji iztčeli, kak je za Magjarsku kvarljiv carinski savez s Austrsjom. Napram tomu pišu „Fremdenbl.“ iz Budimpešte, da je inicijativa za prepoved toga izvoza potekla od magjarskog ministra za poljodjelstvo, kojega je zaprosilo zemeljsko agrikulturno društvo, da nekaj včini glede pomnjanja krme, koje postaje vse oćutljiše. Minister poljodjelstva obrnul se na to na austrijsku vladu, koja je privoljila na tu prepoved, ar je za Magjarsku hasnovita.

Promocije „sub auspiciis regis“ u Budimpešti i Kološvaru.

Njegovo Velićanstvo dozvolilo je, da se u sveučilištih u Budimpešti i Kološvaru mogu svakoga ljeta preduzeti tri promocije „sub auspiciis regis“ i to u Budimpešti po 2, a u Kološvaru po 1. Ovu odliku mogu postići samo oni dijaki, koji su vse svoje navuke zvršili s odlikom na gimnaziji i sveučilištu, odlično se ponašali i u svakom podledu uzorni.

Strahovit zločin.

Ovih se je dnevo u blizini Bruselja, u mćtu Waterlovu dogodio ćin, komu u analnih kriminalne historije nema pelde. Mesar Grimouprez vubil je svoje lastovito dćte, razkomadal ga i prodal pojedine dćle u svojoj mesnici. Mesarov sluga prijavil je zloćin, — a ljudstvo je navalilo na mesnicu, gde je hotelo zagutiti mesara. Sudbena oblast je ovog barbara u rešt zaprla.

Suze princa Walesa.

Prigodom vjenćanja vojvode Jorka s princeosom Teck u Londonu, bil je tam pozvan iz Erdeja ciganski primas Balázs Kálmán, koji sa svojom mućikom igral pri svatovskem gostovanju. Balázs je iz Londona javl dimo, da je njegov uspjeh bil upravo izvarenen, — a med ostalim epizodu, koja zaslućuje spomenka. Kad su ga obkolili visoki gosti, vsaki je željel, da mu zaigra koju pćmu. Stali su u okrug kralj danski, carević ruski, princ Wales, vojvoda Edinburgh i vnoji drugi. Princ Wales zaprosil ga je, da mu banda zaigra najdragće pćsme i napjeve pokojnog kronprinca Rudolfa, kaj ih je negda ćul kakti gost kronprinćov u Erdelju od samoga Balaža. Kad je princ Wales zaćul ove nofte, oblejale su ga suze, a i druge visoke lićnosti bile su guboko genjene. Ruski carević zamolil je, da mu Balaž pošlje u Petrograd nekoliko eksemplarov „May polke,“ kaj ju je napisal u ćast princese Teck. Balaž sada koncertira u aristokratskih hićah londonskih.

S d v o j e n j e.

Jeden poljodjelavec u Ćeskoj iz zdvojenja, kaj nije mogel zaradi pomenćkanja krme prodati pod kakvu god ćenu svoje blago, zaklal je svojih 6 kravah, a zatim se je sam u štali obesil. —

Kolera u Rusiji.

U vnojih predeh Rusije vlada kolera. Najviše strada Podolija, gde vumira vsaki tjedan po 120 ljudi, a zbeteža do 500. U guberniji oreleskoj zbeteža na tjedan 150, vumira 50, u guberniji tulskos 30 odnosno 10 osobah. Zvu toga vlada kolera u gubernijah kersonskoj i kijevskoj; u Vjatki, Ćernigovu, Moskvi, Petrogradu, Turutsku i Tobolsku.

Otrovalo se dvanajst osobah.

Juliuša 18. zbetežalo je u selu Mittlekenu kod Klatova u Pemskoj 12 osobah, vsi su slućbi kod posjednika Mihajla Leitermana. Oćitali su se rićkašom (razjom), koju su jeli. Pregledavajući lonec, u kojem se je rićkaša kuhala, našli su mali kod arzenikuma. Doktor pružil je otrovanim pomoć, ter su vsi ozdravili. Stvar je prijavljena sudu, ter je na mesto poslana iztraćna komićija.

Vumrl od uboda muhe.

Kak pišeju bosanske novine iz Travnik, vumrl je ondi u 51 ljetu oberjagar Andraš Gešviud od uboda konjske muhe. Neznatne ozleda povećkala se je za nekoliko danov, ter se je Gešviud moral dati operirati, ali je bilo već prekesno. 20. juliuša vumrl je nesrećnik u groznih mukah oć otrovanja krvi. Ostavil je vdovicu sa ćetvero djece.

Objesen soldat.

28. juliuša u jutro ob 5. vuri obćen je u dvoriću posadnog suda u Znojmu u Moravskoj Praks Ferenc, pešak u 99. pješ.

nutri i kepenjek vreden svojih trideset forinti.“

Židov odmah u veseljem na to pristane, te mu predade dva forinta, a torbu i kepenjek vze na pleća u misli, da te stvari za uvijek njegove ostanu, jer nikak mu nije hotelo u glavu, kak bi njemu — straniskomu ćloveku — gospodin plebanuš ili kapelan, od kojih je prvi iz Kanize, drugi iz Ludbrega a dijak iz Pećuha, anda posve stranjski ljudi jedan drugomu — hoteli pezeze posuditi, za torbu i kepenjek izkupi.

Bilo je u sredini Juliuša, kad dijaki imaju vaccacije, te kak strašno vruće, kak već zna biti u Juliušu vruće. Ova dva putuju — Židov nosi svoju, onda dijakovu torbu i dijakov žmehki kepenjek, kojega je u zalog za dva forinta prijel, a dijak si razpne suncobran, za nositi neima nikaj, jer je Židovu za dva forinta sve u zalog dal. — Židov se poti, jer tećko nosi, a tećko nositi mora, jer je za posudjene dva forinta prevzel dosta žmehki zalog, on si poti iz ćela briće, sunce je sve vrućeše, on si mora malo i poćivati, jer to je straćna muka u takovoj vrućini ter nositi; dijak si polag njega sedne, dok on poćiva, pak žmahno puši cigaru.

Sad se stane i putuje dalje, — vruće je straćno, a Židov s tihom — opet poćiva. —

Teda negda već kasno pod većer dođu u Suboticu, Židov od nošenja trba ves moker i zmućeni a dijak svojem parasolom posve lahak. Kad dođu do sela, izvadi dijak iz svojega bugijlara dve nove srebrne forintaće, zahvali se liepo Židovu, da je bil tak dober, pak mu je iste posudil, vze od njega svoju torbu i kepenjek, koju je ov od Ćekovećkog kolodvora pak do Subotice po najvećoj vrućini kakti natovareni osel nosi, preda mu one dve iz bugijlara vzete forintaće i otide, a Židov — — — za njim gledil. —

Sad stoprv dojde Židov u se, kak ga je taj dijak na lepek doćil, da mu je ćieli dugi put, po najvećoj vrućini njegovu prljagu nosil.

Jeli si je onda opet u Subotici kako voga Jajtelesa na lepek doćil, koj mu je od onud opet stvari dalje nosil, nije mi poznato.

Em. Kollay.

II.

Dosietljivost.

Nekojeoga soldaćkoga svećenika (Feldkaplan) su jednom prilikum višeši officiri pred kraljem radi njegove dosietljivosti, t. j. kak se u svakoj zapletenoj stvari hitro

znajde, hvalili i nevieroćatne stvari pripovedali.

Kralj se o tom hoteci osviedoćiti, jaše jednom prilikum, kad se je manever obdrćaval, izraven proti feldkaplanu te došavši do njega, zapita ga onak iz nenada: „Kakove sve viere ljudi im u svojem bataljunu?“

Svećenik odgovori odmah: „Katolike, Luterane i Kalvine.“

Kralj: „Koliko katolikah?“

Svećenik: „Sedamdeset i jedan.“

Kralj: „Koliko luteranah?“

Svećenik: „Šestnajst.“

Kralj: „Koliko kalvinah?“

Svećenik: „Trinajst.“

„Ali to sad još nisu svi“ — veli kralj. — „Bataljon ima više ljudi, nego su ih oni sad nabrojili. — A kaj su oni ostali?“

„Oni drugi“ — odgovori svećenik — „sami neznaju, kaj su i koje su viere.“

Kralj se je veselo nasmejaj, nad hitroćum, s kojum ga je svećenik, eins zwei, nalagal.

Em. Kollay.

regimenti. Praks je 17. juniusa ovoga ljeta strelili u kasarni spavajućeg vodnika Ivana Krista s osвете.

Vubil se indijski knez.

Maharadža Taitai Braga, komu su, kad je došao u Brindisi, ukrali kofer sa penazi i dragocjenostima u vrijednosti od 100.000 lirah, vtopil se je u zdvojenju. Bil je star 19 ljet.

Nesreća na željeznici.

Kod Temišvara dogodila se je ovih danov nesreća na željeznici. U blizini male postaje Gigoda nije vahtar — brž čas kaj je bil zaspal — nije čul signala, da cud ide, ter nije spustil prčke. Jedna muška kola iz Gyeramathe prešla su uprav prek štreke, kad je cud došao. Lokomotiva je zdrobila kola i hitila ljude, koji su natri sedeli, na nasip. Neka gospa, po imenu Margareta Klemens, dospela je pod kotače lokomotive, koja joj pretrgla noge. Ona je vmirajuć odnešena u špital.

Sneg u Tatrâma.

Kak iz Zakopane javljaju, padal je 23. juliusa u Tatrâma snog.

Brusseljski šoštâr.

Karol V., kralj španjolski i cesar nemški u svojih mladih ljetih osobitom se je ljubavju zadržaval u lëpom Brusslu, očem mnoge uspome na njega iztiču.

Jedne večeri, kad je brez svakoga sprovdjanja jednostavno oblečen kroz ulice išel, spazi, da mu je jedna cipela luknjasta i on se namah navrne bližjemu šoštâr.

„Majstore,“ reče mladi cesar, dočim se je na drven klup sel, „budete tak dobri, te mi svučite toga cipela! te mi popravite fletno tu falingu i ja počekam za toga Dvostruka čena za Vaš trud neč mi previ soka biti.“

Nu šoštâr odgovori: „Žal mi je mladi gospodine, danas mi nije moguće tim poslužiti.“

„Zašto ne?“

„Zato jer danas nedelam.“

„To, danas neje nedelja!“

„Danas je dan svetoga Krispina dobi moj gospodine, a na taj dan nedela niti je den šoštâr u Nizozemskoj zemlji.“

„To je čudnovito.“

„Vi ste do ista već čuli od Krispina? To je čeličen muž, koji bogatim ljudem ledra ukrade, da iz njega delaju obuču za siromaške ljude.“

„Pasja dreta, kaj bi tu učital.“ More bit imate pri kladve cipele za prodaju?“

„Neimam, nego da Vas iz neprilike izpeljam, to budem rad jeden par svojih vlastiti novih cipela posudil.“

„To sa zahvalom primam, dragi meštre!“ Šoštâr donese par cipela, koji su caru privilegi, te su još čosta novi bili.

„I sad se u istinu moram žuriti,“ reče šoštâr, već je skrajnje vreme, kollegi budu vre sakupljeni.“

„Kam čete iti?“

„U našu sbornicu! ondè svetknjemo skupno svetek našega zagovornoga patrona, Svetoga Krispina.“

„To je doista jako veselo?“

„Vrhu sve granice! Da bi Vi samo toga kaj vidli? Podjite ta samo s menom!“ „Dobro budete došli!“

„Dobro, onda pojdem s vami!“

„Da vidite mlad gospodine, da brusseljski

šoštari zadovoljnije i veselije znaju živiti, nego cesar i svi furisti, u cesarstvu skupa uzeto.

Karol sledil je čeličnoga šoštara u sbornicu, gdje je pri veselom društvu. Kod dugog stola vino i pivo u potokih teklo. Mladi cesar moral je s njimi držati i piti, gdje se je na brzo u dobru volju, i tja u razkalašenost razpoložil.

Tu ga prepozna jeden potlje nadošli gost. Taj je bil njegov dvorski šoštâr, koji je takaj k sbornoj braći spadal.

On po tiho obznani svoje otkritje ostalim, te u čas nastane duboka tišina po svojoj sali. Respekt, pred kojim su čelični šoštari u času potisteni, okrnjil je sveobću živahnu veselost.

Karlo, koji je spazil, da su ga prepoznali, ustane se, pokuca na svoju kupicu i reče: „Jest, ja sam kralj španjolski, gospođar Nizozemske i cesar Nemački! Dragi šoštari brusseljski, prosim Vas, najte se zbog toga z nemiriti! Ja se ovdè jako dobro zabavljam, te želim jednu čast Vam izkazati na večni spomen ove lepe svečanosti o Ja Vam podeljujem za sva vremena, kaj zborni grb u šildu jedne cipele sa preko toga labdecom carskom krunom!“

Sa neprekinutim slavjem odgovorili su na cesarski govor. Zatim je pako započelo jedno veselje, kakvoga niti car, nit pako šuštari nisu nikada doživili.

Kasno, već prama jutro sprovdjali su ugrijani šoštari mladoga cesara k njegovoj palači.

I tak sled ovoga prikazanja čuvaju još dandanes brusseljski šoštari okranjenu cipelu na šildu svoje sbornice.

K. I.

Uputjenje.

za letnih mesecih.

Hiža i dvor. Prostorije za držanje zrnja ponovno očistimo prevëtramo, da se žižki nepolegnu.

Oranica, šenokoša, pašnik. Klasasto silje žanjimo za vreme, kad je vre sazutilo, i podnipoštino nečekajmo, da bi se prezrëlo. U krizakih ga neostavljajmo preko nuždnog vremena; a kozlice ga skladnimo i tadčim prije ga mlavimo. Pri vožnji nešparajmo ponjave na kola spoda postaviti, da tak sfercano iz klasja zrnje prikupimo, pod kozlicu prostrimo dovoljno slame; prigotovljenu završenu kozlicu obkrojimo naokolo, da džizdovna voda ne bude mogla gore doticati.

Neprepustimo takaj naspravljeno zrnje proti ognju osigurati! Poslè vožnje strnišće malo skopajmo, da živina klasje, zrnje pobrati uzmogne, zatim pak splugom onamo, te strnišće naplitkom sprasimo. Na zemljistih usijani kuruzom, krumpirom i repom, zakešnjeni gospodari dokačaju sad još okapanje (ogvijanje) kak i senokošnja i spravljanje takaj gdje gdje obavljaju! Ako nam preostaje vremena, to još pred žetvom opet razgrinjajmo kratorovnjake ako ne, prije, to onda potlje žetve sikk učinimo. Šenokoše pak, koje se jedenput samo kosiju sad začnimo popašuvati. Svu pašu po celom prostoru nedajmo na jedenput popašuvati nego na falate. U vrućini nedajmo pasti, a vode da imamo sigdar.

Odhranjenje marhe Voznu marhu kupajmo i puščajmo plivati, ali samo onda kad su od truda odpočinjani i nezaspjani, gdje plivačnice nebi mogli imati, ondè je barem po večerih splahnjajmo, po svem, telu polëvajuc je s par džezicah vode.

Frisko sèno nepolažimo, ar svakovrstne

želudačne nevolje prouzročuje. Za vožnj neštedito vožnoj marhi obroke podavati. Za svinje se pobrinimo da imaju frizki napitek, kupalj ili kaljut na šenčastvom i zračnom mēstu, koje je za njihovu narav te pazimo na to: va se tekuti nerazplode po njih. Gdo oče u novembru prasce, naj vre u juliusu dađe prasice zahrukati.

Pernata živod ima dobro življenje toga mēseca, buduc na strnišće izhaja pobirati zrnje. Povrh toga se pobrinimo, da i doma imaju svoj red, i da njim štale izčistimo, da se tak nepolegnu kukci i črti pri njih. Nasadjati je vre njeje vredno, ar kesno pišće ostane kråjavo, nasuprot začnimo sa sad skupljanjem jajec.

Voćnjak (sadvonjak). Svaki je sal tečniji i duže se more pričuvati, ako se za rana jutra, pred sunčanim izhodom, pobere i na hladno mēsto položi. Voćke sa sadom jake obterećene moramo podpirati, s drevja spalo gnilo voće nepuščajmo u sadovnjaku. Črešnje i višnje po obranju njihovog voća oblejmo s gnojnicom. U čepilnjaku uništijmo rovke, po vetru i vihu slomljene grane odrëžimo gladko i obrëže obmažimo voskom čepilnim.

Kuhinjski vrt Najveć posla išće sad kopanje, plëvanje i polëvanje. One table, s kojih je plod vre izišel, nepuščajmo prazno, nego je moremo z nova zasijati sa šemenjem glavnote šalate ili endivije, z imske povrtnice, spinata. Ako smo vre ugorke s gredah parput obrali, onda od potlašnjega zaveza najlëpše, najduge i najgladkeše, one ugorke, koje su u sred hvoyke, te samo pod jednog s pojedine hvoyke estavljajmo za sème, ostavi vii ga ondè sve dotle, dok se petljika neožuti i neposuši. Jod jagodnjih hvoykah za oplemenje i gojenje istotak ostavljajmo najlëpše, a ostale odsječujmo.

Dinje držimo prosto od drača, te je gda kad s gnojnicom polijmo, da je vëter skup nesgrapne, to je pričvrstimo k zemlji.

GORICE I pivnica Vezanje se obavljajmo prama koncu mēseca, ako je u goricah drač jako ponarasel, to po tretjiput okapamo. U pivnicah za hladnih nocih, prezračujmo (luftati), po danu pak ako imamo vrēmna za vruće doba polëvajmo.

Vina pretajimo, lagve čistimo, zatim pregledavajmo posudje potrebne pri berbi, da tako sve za vremena uzmognemo popraviti, dočim je čim bliže branje, tim više posla pintarskoga, tim kesnije dobivamo, kaj smo tam poslali na popravke.

Pelinjak. Budući rojenja u juliusu i onako rëdko mogu dovoljno hrane za zimu skupiti, stoga već u početku, mēseca prekinimo rojenja, i ako bi ipak se strojili, zakešnjenici ili nevini rojenici, tad nje u matičnoj košnici nazad deimmo

OTERUJA.

Buda 29-ga juliusa 1893.

13 65 31 83 1

Cena žitka. — Gabona drak

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6,50	— 7.—
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hrž	5,25	— 5,75
Kukoricza 6	Kuruza stari	—	—
„ u j	„ novi	5	50
Arpa	Ječmen	5,25	— 7,75
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga „	„ žuti	4	—
Vegyes „	„ zmëšan	4	—

**VASUTI MENETREND
CSAKTORNYAN.**

Indul	Napszaka	Ora	Perce	Gyors- posta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	44	gyorsv.
	Délben	11	39	postav.
	Éjjel	10	07	"
Pragerhof felé	Reggel	6	22	"
	Délután	4	15	"
	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
	Este	10	17	"
Varaszdig	Délben	11	44	"
	Reggel	5	05	"
Egerszeg felé :	Reggel	5	05	"
	Délután	4	30	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	6	14	postav.
	Délután	4	01	"
Pragerhof felől	Éjjel	1	14	gyorsv.
	Reggel	4	41	"
Zágráb felől	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
	Reggel	4	31	vegyesv.
Egerszeg felől	Délelőtt	11	17	"
	Délután	3	59	"
	Este	9	30	"
	Este	9	40	"

NYILTTÉR *

Egészelyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közlötékért nem vállal felelősséget a Szerk

Todor József
vegyeskereskedésében
850 3.- Csáktornyán
egy tanonc
a z o n n a l felvétetik.

Eredeti párisi
gummi és halhólyag
felülmúlhatlan kitűnő minőségben tucatzja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl
REIF J., specialista, BÉCS,
IV., Margarethenstrasse 7,
első és legősmertebb czég e szakmában. Legjobb és legszolidabb kiszolgálás. Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Hirdetmény.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet köztartásához szükséges

hus, kenyér, zsemlye és liszt

beszolgáltatása verseny útján, vállalkozóknak adatik ki.

Felhivatnak tehát a jogosult iparosok, hogy ajánlataikat

f. évi augusztus hó 15-ig

az intézet igazgatóságánál adják be.

Csáktornya, 1893. évi augusztus hó 1-én.

Margitai József
igazgató.

853 1-2

Bérbeadó lakhelyiségek.

Zágrábi káptalan bérbe adja **Varasd-Topliczán** a következő

LAKHELYISÉGEKET

ugymint: 1-ször ahol jelenleg a **gyógyszertár** van még pedig

1894. JANUÁR 1-TŐL

ezen helyiségek a **gyógyházba, (Curhaus) az 1-ső sz. hotelban, Varasd-Toplicza legkellemesebb és legalkalmasabb pontján** lévén, mely igen alkalmas bolti helyiségnek, finomabb tárgyak, arany stb. elárusítására. Aki ezen helyiséget bérbe venni óhajtja, úgy ebbeli ajánlatát 5% bánatpénzzel (vadium) ellátva és lepecsételve az ottani (Var.-Topliczi) uradalmi irodába adja be. — 2-szor

EGY LAKHÁZ

mely négy szoba, konyha, éléskamra, istálló és félszerből áll,

ez időszerint a m. kir. postahivatal van benne, ezen épület **f. évi október 1-től adandó bérbe.**

Aki ezen lakházat a melléképületekkel együtt bérbe venni óhajtja, szinte lepecsételt ajánlatát 5% bánatpénzzel ellátva

f. évi augusztus hó végéig

a fenti irodába adja át, ahol mindkét bérbeadó helyiségekről a közelebbi feltételek megtudhatók.

Z á g r á b, 1893. július 4-én.

849 3-3. **Káptalani uradalmak igazgatósága.**

„Zacherlin”

a legjobbnak elismert szer mindentéle rovar ellen.

Ezen csodálatos hatásu „Z a c h e r l i n” ösmertető jelei:

1. a lepecsételt palaczk, 2. a „ZACHERL” név.

Árak: 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt. A Zacherlin fecskendő 30 kr.

Kapható Csáktornyan: Strábia Testvérek, Gráner Testvérek, Heinrich Miksa, Göncz L. gyógysz. A-Lendva: Fuss Nándor
gyógysz. Freyer Fülöp, Gráner testvérek. Perlak: Sosterics Pál, Kramarits Viktor. 798 5-5

Osztr. vörös kereszt sorsjegyek.

Főnyeremény 15.000 frt.

Huzás szeptember 1-én.

Eredeti sorsjegyek készpénzfizetés
mellett vagy részletfizetésre a leg-
előnyösebben.

Bank és váltó-üzlet

3% os földhítel sorsjegyek.

1-ső kibocsajtás.

Főnyeremény 45.000 frt.

Huzás augusztus 16-án.

Igervény 1 frt és 50 kr bélyeg.

GRÜN WALD és SCHWARZ

VARASZDÓN, BOLT UTCZA.

Budapesti bazilika sorsjegyek.

Főnyeremény 10.000 frt.

Huzás szeptember 1-én.

Eredeti sorsjegyek készpénz vagy
részletfizetés mellett a legelőnyö-
sebben.

IGÉRVÉNYEK

minden huzáshoz.

*

Tőzsdei ügyletek

közvetítetnek.

Osztrák hitel sorsjegyek.

Főnyeremény 150.000 frt.

Huzás szeptember 1-én.

Igervény 450 frt és 50 kr. bélyeg

Vásárol és elad mindennemű érték-
papirokat, u. m. sorsjegyeket, já-
radékokat, zálogleveket, részvé-
nyek és kölcsönöket ugyszintén arany és
ezüst pénzkeket.

Kölcsön értékpapírokra teljes árfo-
lyamértékgig.

Sorsjegyek eladása részletfizetésre.

Sorsolási veszlességek ellen való biztosítás.

Kisorsolandó értékek nyilvántartása.

Tudakozódásokra pontosan felelünk és minden megbízást a legmegtányosabban eszközölünk.